

Suomenhevonen

– arjen sankari on ainutlaatuinen juhlateos suomalaisen hevosen kunniaksi.

Suomalainen hevonen on aina ollut enemmän kuin kotieläin. Se on ollut salaperäinen statuseläin, kansallisaarre, raatajan toivo, kulkijan turva, sotien hiljainen sankari ja uskollinen ystävä. Ilman luotettavaa hevostaan pohjoinen kansa ei olisi pärjännyt. Uusi suurteos kertoo yhteiset vaiheet esihistoriasta nykypäivään.

Kookkaassa, nahkaselkäisessä teoksessa on 400 sivua ja yli 200 kuvaa: maalauksia, grafiikkaa, painokuvia ja valokuvia. Kirjoittajat ovat Sari Savikko, Päivi Laine, Terttu Peltonen, Kyösti Saranpää ja Roger Johansson. Painos on rajattu, vain 1000 kappaletta, ja jokainen kirja on yksittäisnumeroitu.

Tiedustelut ja tilaukset: info@amanita.fi tai 02 7489 500.
Amanita – suomalaisia suurteoksia vuodesta 1990 –

www.amanita.fi

Suomenhevosella on yhteistä alkuperää siperialaisen jakutianhevosen kanssa

TEKSTI: Juha Kantanen

Virolais-suomalainen hevosrotujen monimuotoisuuden tutkimus on tuottanut yllättävää tietoa suomenhevosen perimän ja polveutumisen historiasta. DNA-merkkianalyysin perusteella suomenhevosen lähimmät sukulaisrodut eivät löydykään pohjoismaisista kylmäverihevosista, vaan idästä Siperiasta ja etelästä Virosta.

Tutkimukseen kerättiin DNA-näytteet 17 hevosrodusta Suomesta, Virosta, Norjasta, Latviasta, Mongoliasta, Venäjän Arkangelin seudulta ja Venäjältä Itä-Siperiasta Jakutiasta (*Saha*). Analyysissä oli rotuotokset muun muassa suomenhevosesta, eestinhevosesta (*Eesti hobune*), eestinraskasvetohevosesta (*Eesti raskevehobune*), torihevosesta, norjalaisista *døl*asta, vuo-nohevosesta ja pohjanhevosesta

(*nordlandshest*), latvianmaataises-ta, arabianhevosesta, ahaltekehevosesta, mezenhevosesta Pohjois-Venäjältä, mongolianhevosesta ja jakutianhevosesta.

Hevosroduista tyypitettiin niin sanottuja mikrosatelliitti-DNA-merkkejä, joita on käytetty yleisesti polveutumisten DNA-testauksissa ja kotieläinrotujen populaatiotutkimuksissa, monimuotoisuuden kartoittamisessa ja sukulaisuusien selvittämisessä.

Tutkimuksessa rotujen sukulaisuuksia arvioitiin tällä DNA-merkkiaineistolla laskemalla rotujen väliset geneettiset etäisyydet ja piirtämällä niiden perusteella rotujen sukupuu. Lisäksi tutkittiin rotujen populaatiorakennetta ja ryhmiteltiin eri yksilöitä ilman etukäteistietoa yksilön rodusta STRUCTURE-ohjelman avulla. Tämä populaatiogenetiikan tilasto-ohjelma on alan tutkimuksissa laa-

jasti käytetty. Tulokset osoittivat, että suomenhevosen lähimmät sukulaisrodut tässä tutkitussa hevosaineistossa ovat jakutianhevonen, mongolianhevonen, mezenhevonen ja eestinhevonen. Koska suomenhevosta ei tiedetä risteytetyn jakutian- tai mongolianhevosen kanssa, tulokset viittaavat siihen, että nämä rodut polveutuvat ainakin osittain samoista muinaishevosista.

Arkeologisissa tutkimuksissa on ounasteltu suomalaisten kotieläinpopulaatioiden esihistoriallista yhteyttä Viron kotieläimiin muun muassa nimistön perusteella, mutta tieto suomenhevosen sukulaisuudesta näin itäisiin hevosiin on yllättävä ja uusi. Tutkittavaa suomenhevosen esihistoriasta siten riittää.

Teksti perustuu Erkki Sildin, Haldja Viinalassin, Sirje Värvin, Krista Roonin, Knut Røedin ja Juha Kantasen DNA-merkkitutkimuksiin hevosroduista.